

H. Hansen), gegevens over de vliegtuigfabrieken van Fokker en Aviolynda, rapporten over de dislocatie van de *Wehrmacht* in Nederland en over de politieke situatie in bezet gebied, Duitse verordeningen en een nota hoe men deze na de bevrijding weer zou kunnen opheffen, nummers van illegale bladen en, tenslotte, de brief van Vorrink, 'een tamelijk dikke brief, geadresseerd aan H.M. de Koningin'.¹ Het ging alles in een grote koffer.

Die koffer was bijna vol toen van Tijen op zaterdag 6 maart opeens bezoek ontving van Six, de chef-staf van de OD. Deze had van twee kanten gehoord dat van Tijen spoedig naar Engeland zou vertrekken. Six die nog steeds niet wist of hij gemachtigd was, bij de bevrijding het militair gezag uit te oefenen, wilde van Tijen een boodschap meegeven. Van Tijen vertelde hem dat de geheime agent 'de Wilde' voor zijn vliegtuig zou zorgen en zei er bij dat deze een neef van Gerbrandy was. Six schrok daarvan: hij meende te weten dat een neef van de minister-president als *V-Mann* optrad; hij noteerde het signalement van 'de Wilde' en zei dat van Tijen spoedig van hem zou horen. Op maandagochtend 8 maart belde hij van Tijen op: Gerbrandy's neef zag er anders uit. 'Ik was toch niet helemaal gerust', vertelde van Tijen ruim zes jaar later aan de Enquêtecommissie.²

'Toen ben ik 's middags naar van Looi gegaan; daar was de Wilde en ik heb hem *à bout portant* gezegd dat iemand mij had meegedeeld: degene die zich uitgeeft voor de neef van prof. Gerbrandy, is een verrader. Ik had mijn revolver bij me . . . Hij werd helemaal grauw, zodat ik dacht: het is toch niet in de haak. Hij heeft echter een verhaal weten op te hangen dat voor mij aanvaardbaar was. Hij wist te vertellen dat de Duitsers achter ons plan waren gekomen, en dit leek mij en de vrouw van van Looi die er ook bij was, een aanvaardbare verklaring.'³

In de avond van de volgende dag, dinsdag 9 maart⁴, deed 'de Wilde' telefonisch aan van Tijen weten dat hij woensdagavond samen met deze zou

¹ Getuige L. J. van Looi, a.v., p. 1013. ² Getuige J. E. van Tijen, a.v., p. 1190.

³ Van Tijens mededeling is niet duidelijk. Wij nemen aan dat van der Waals (die zich inderdaad voor een neef van Gerbrandy uitgegeven had) betoogde: De Duitsers weten dat een Engelse geheime agent op het punt van vertrekken staat. Zij weten óók dat een *andere* neef van Gerbrandy als verrader geldt en nu hebben ze het gerucht verspreid dat ik die neef zou zijn. Wij merken hierbij op dat met die neef Willem Gerbrandy bedoeld werd, geboren in 1915. De geruchten dat deze een verrader zou zijn geweest, zijn van alle grond ontbloot geweest. Hij is als verzetsdeelnemer in december '41 in het concentratiekamp Amersfoort opgesloten, werd in de zomer van '43 ernstig ziek uit gevangenschap ontslagen en overleed kort nadien ten huize van zijn ouders. ⁴ Van Tijen laat zijn gesprek met van der Waals op die dinsdag vallen. Dat moet een geheugenfout zijn: van der Waals was die gehele dinsdag in Rotterdam in verband met het oprollen van de groep-Pahud de Mortanges.